

Vasile STĂNESCU

Elogiul tăcerii

Vasile STĂNESCU

ELOGIUL TĂCERII

**Universul Juridic
București
- 2015 -**

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STĂNESCU, VASILE

Elogiul tăcerii / Vasile Stănescu. - București :

Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-515-5

821.135.1-4

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

tel.: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Fiului meu, Dan

Eulogy of silence

Éloge du silence

Argument

Lucrarea de față este o încercare de definire și prezentare a tăcerii, a ipostazelor și semnificațiilor, precum și a unor modele de dialog nonverbal. Ele reprezintă fațete ale definirii identității ființei umane din toate timpurile și de pe toate meridianele și definesc „spiritul timpului” și al unui spațiu, „spiritul locului”, prin care înțelegem climatul intelectual, cultural, etico-moral și politic al unei epoci, conștiința și mentalitatea colectivă care definesc relațiile afectiv-conflictuale de formare a opiniei colective. Este vorba, până la urmă, de filosofia care domină comunitatea, raportată la o realitate factuală, cu deosebire la eșecurile înregistrate în relațiile interumane pe plan etico-moral și nu numai.

Studierea tăcerii, ca obiectiv și valoare culturală, în toate ipostazele, semnificațiile, contextele și determinările sale ne indică, așadar, spațiul social-istoric al ideaticii existențial-filosofice care oglindește un model identitar, o dimensiune simbolică a identității, reconstituind o lume a spațiului și a raporturilor omului cu acesta, o lume care se reconstruiește continuu, fiecare epocă definindu-se ca epocă a depășirii, a devenirii.

Ipostazele tăcerii sunt determinate de o multitudine de evenimente, stări, circumstanțe. Folosită inteligent, cu rigoare, adaptată la împrejurare și la momentul oportun, tăcerea poate căpăta conotații filosofice, psihologice, morale și juridice, de argument juridic.

De-a lungul timpului, tăcerea s-a impus ca o formă de manifestare a înțelepciunii, îmbogățind cultura cu maxime, cugetări, dictoane, cu o întreagă încărcătură paremiologică ce operează în trei registre: real, simbolic și imaginar, în care simbolicul indică apartenența la o comunitate și teritoriu, ca elemente identitare, iar imaginarul induce, de regulă, relația cu socialul, cu propria istorie, cu tradițiile, cu celălalt. De aceea, fiecare manifestare a tăcerii se impune a fi percepută raportată la semnificație și scop, dat fiind multipotențialitatea interpretărilor.

Tăcerea – pandantul vorbirii – percepută ca o liniște desăvârșită, lipsită de orice sonoritate, nu există. Dimpotrivă, intervine o multitudine de percepții, ca rezultat al acționării celor cinci simțuri, ca și al imaginației, raportate la obiectul tăcerii. Ascultăm un concert, vizionăm o pânză sau un obiect de artă, urmărim un balet sau citim o carte, intrăm într-un alt univers. În mintea, imaginația și sufletele noastre intervin trăiri de bogăție spirituală și cu intensități puternice, trăiri care ne poartă în alte lumi, a armoniei și frumosului, a spiritualului și simbolurilor, a transcendentului.

Aparent totul este tăcere. Până și tăcerea naturii, percepută ca o liniște desăvârșită. Și totuși, natura nu tace niciodată, ea ne vorbește: prin clipocitul apei și foșnetul frunzei, prin dialogul mut dintre plante și om, prin înnoirea sa ciclică, prin schimbarea peisajului la deplasarea Pământului în jurul Soarelui. Ce să mai spunem despre „lumea tăcerii”, a peștilor, o lume, în fond, extrem de gălăgioasă. Prin urmare, tăcerea nu tace niciodată...

Ecartul tăcerii este impresionant, iar descifrarea sa presupune evaluare, adică spirit critic, întrebare, îndoială, logică, raționalitate.

Tăcerea este o valoare potențial filosofică, meditativ-reflexivă, rațională, și face, din acest punct de vedere, obiectul cercetării epistemologice, ca și al destinului uman de după moarte, al escatologiei.

Este, de asemenea, o valoare etico-morală și cultică, făcând obiectul cercetării axiologice. După cum este și o valoare socială, uneori mistică, dar și ludică, artistică etc., ce acționează – formalizându-se conotativ – în funcție de împrejurările date.

Bazată pe valorile fundamentale ale umanității, pe justiție, dreptate și adevăr, tăcerea se poate constitui într-un mijloc benefic de influențare a mentalităților, comportamentelor și conștiințelor. Sub acest aspect ar fi interesant un studiu comparativ al tăcerii umane *versus* tăcerea naturii, tăcerea celorlalte specii, tăcerea cultică etc. Oare în favoarea cui ar lucra talerele balanței, a înțelepciunii, a zeiței Minerva?

Tăcerea a trezit interesul celor mai mari figuri ale culturii încă de la primele începuturi, interes manifestat deopotrivă de înțelepciunea populară, cu specială privire la mediul rural.

Dacă intelectualitatea a fost preocupată de elaborarea de citate, maxime și cugetări, înțelepciunea populară a utilizat (de obicei fără să știe) toate genurile literare, cu precădere o întinsă paremiologie, surprinzând prin bogăția imaginației sale.

Lumea face o incursiune demiurgică, în inteligența cosmică, de la care se revendică inteligența cultică, sub forma pildelor și versetelor biblice, ca și a celor zece porunci ale Decalogului, din care se desprind, surprinzător, după cum vom vedea, pentru cercetarea juridică și știința dreptului, o

multitudine de artefacte ce fac obiectul dreptului pozitiv contemporan sub toate aspectele.

Se demonstrează astfel evoluția tranziției (a trecerii), a transcunoașterii, cu aplicare la știința dreptului, beneficiară a privilegiului de a fi prima și singura știință care a preluat întreaga încărcătură originală, arhetipală cultică-juridică, cu sensul și finalitățile inițiale. De unde decurge, după părerea noastră, datoria aprofundării cercetării juridice – pe fondul hermeneuticii, al interpretării textelor cultice vechi – în sens invers, în ideea cunoașterii originii, izvorului, sursei, scopului și finalității dreptului, în ideea de a pătrunde supra-sensibilul, subtilul, abstractul, metacunoașterea aceluși dincolo de știința juridică.

În elaborarea acestei cărți, concepută inițial ca articol, am întâmpinat dificultăți, mai ales cât privește organizarea materialului, datorită spectrului impresionant al tăcerii, un fel de puzzle extrem de greu de potrivit după criteriile clasice. De asemenea, datorită circumstanțelor declanșatoare ale tăcerii, care privesc toate dimensiunile existențialului uman și social, în conformitate cu logica vieții.

Suntem conștienți de faptul că prezentul elogiu adus tăcerii este departe de rolul pe care acest concept îl joacă în viața oamenilor, în toate dimensiunile existențialului uman și social.

Lucrarea se adresează oricărei persoane preocupate de cultura tăcerii, de a ști când, cum și în ce împrejurări să folosească tăcerea, să-i redea semnificațiile potrivite; oricărei persoane preocupate de modelarea sa comportamentală.